

מורל העוראה

יות ניטראליים, בין מפציץ ומפציץ, בין פצצתי נאפאלם ותינוק אחוזהכות?

לנו, המאשימים את העולם, בצדק, בזעם שלא יוכלא לדורות, על כי שתק והחריש, כי שעה שהלחכות שרפו את אחינו שלנו? האם נחשה אנחנו כאשר נשרף עם אחר? האם נישאר אדישים, כאשר נערך המופקד הגדול של מיטב בניאנוש, כאשר כל גבר וכל אשה נקראים לקום ולקרא: ה נ נ ו !

אחד שלא חריש כאשר באה השואה על

לם מעלה כאש עץ וכשר — נאפאלם ההוכך בניאדם לפידים חיים, עד שהמוות שם קץ לעינוייהתופת.

מפציצים משמידים באופן שיטתי את בסיס החיים של עם — את סדנותו, את שדותיו, את יכוליו, את דרכיו. וישובים מושמדים „בטעות" — טעות שפירושה כי מותר היה להשמדם ולהכחידם מעל פני הארמה, על כל היושב בהם, אילו נכללו בתחום היריב, אך שאין לעשות כן רק אם יושב בהם הלימצב של הממשלה הנתמכת.

זה קורה בדרום מזרחאסיה — ממזרח ל-

שריהחוק של מדינת ישראל ביקר בהמשך מדינות בדרום-מזרח אסיה. הוא נתקבל בכבוד, גילגל שיחה מנומסת עם קיסר ומלכים, נשוי אים ושרים. הוא השתתף בטכסים רביירושם. הוא סירר בערים ובכפרים.

סוור יפה ומועיל, שהשביע את רצונו של השר. על כך מסר לנו דו"ח מנוסח היטב. ואני ישבתי, הקשבתי ונחררת.

האמנם אירע הסוור הזה בדרום אסיה?

האמנם אירע הסוור הזה בשנת 1967?

האמנם המסויר הנכבד הוא שריהחוק של מדינת ישראל?

תיאור כזה היה נאה לסוור בסקנדינביה הי שלווה. הוא היה נאה לפני עשר שנים. הוא היה נאה לשריהחוק של ונצואלה או של ארזי גואי.

כבוד השר, בשם איוו מדינה אתה נסעת? מדינתנו זו, מדינת ישראל, היא מדינת הי קורבנות. היא מדינת ניצולי השואה. היא מדינה אשר זכר אושוויץ וטרבלינקה מלווה אותה על כל צעד ושעל; אשר זקת נשים וילדים מובלי אלימות מתנגנת, כצלילירקע מהררי דים, ככל מחשבותיה ודיוניה.

בבית הזה עצמו, כמעט ואין איש שלא שיבד בשיאה קרובים ויקירים. מי מאיתנו אינו רואה לנגד עיניו את ערימות הגופות, את הקברים ההמוניים, את העם העולה על עקדה — ובני משפחותינו עימם.

בשם העם הזה, כבוד השר, אתה נסעת. את העם הזה, כבוד השר, אתה מייצג. לעם הזה, כבוד השר, שימשת פה ולשון בסוור הזה בדרום-מזרח אסיה.

דרום-מזרח אסיה — הגדרה גיאוגרפית מופי שמת, אשר בטבורה שוכנת ארץ מעונה, שותי תתידם, ארץ העולה באש, בה קוצר מלאך המוות קציראמים שלא היה כדוגמתו מאז אושוויץ.

אשר קרה לנו — יחיד במינו הוא בהיסטוריה. מכל הזועות אשר ברא השטן, לא היתה זועה כמותה. לא נשואה שואה לשואה, רצח של עם לגסיסה של עם.

אולם השואה אינה רק זכר נורא. השואה היא גם חובה כבדה מנשוא. השואה הטיחה על קורבנותיה, על ניצוליה, על מדינת שארית הפליטה, ציווי מוסרי אשר אין ממנו מנוס ואין ממנו מיפלט. לשווא נברח ממנו, כיונה מאלוהיו. לשוא נחבא מפניו, כאדם בגדעך.

ציווי זה — אנו נושאים אותו בקרבנו. הוא הולך עימנו לכל אשר נלך. הוא חרוט בלבנו, הוא חרוט גם על מצחנו — כי כל הרואה אותי נה, כל השומע את דברנו, ידוע יודע כי אנו מדברים בשם המיליונים שניספו על לא עוול בכפם, ששת מיליוני העדים למעשינו ולמחרי דלינו.

בדרום מזרח אסיה מתחוללת זועה. ברנעים ששריהחוק שלנו נאם את נאומיו ממזרחיה וממערבה, מצפונה ומדרומה — עלתה ארץ באש.

איכרים יוצאים עם שחר לשדה, ילדים הולך כים לבית-הספר, נשים מיניקות את עוליהן — והנה רעם בשמיים, ומטר של פצצות נאפאל-

Soldatentod

Diese historische Aufnahme zeigt einen Moment der Trauer. Ein junges Mädchen hält einen Toten in ihren Armen. Die Soldaten im Hintergrund sind die Überlebenden der Schlacht. Die Szene ist ein starkes Zeugnis für die menschliche Tragödie des Krieges.

תמונה בעתון מערב-גרמני: חיילי דרום ויאם-נאם מחזיקים ראשים כרותים

עמנו, אחד שלחם בפועל בקלגסי המרצחים, אחד מגדולי המוסר הזוהם של דורנו, ז'אן-פול סארטר, ביקר בישראל בעצם הימים בהם סויר שריהחוק הישראלי במזרח-אסיה, מדרום, מזרעפון, ממזרח וממערב לויאט-נאם. תוך פעך לה למען שלומנו, שלום מדינתנו ומרחבתנו, קרא לנו להתייצב למפקד הזוחמים לשלום בוויאט-נאם.

אילו ניצל שריהחוק שלנו את ההזדמנות ההיסטורית הזאת להמחיש את הנוכחות הי מוסרית של ישראל בדרום-מזרח אסיה, כי אז יכול היה לבוא ולומר לבית זה: אנחנו שם. ולא רק שם. אנחנו נוכחים. ולא רק ליום אחד.

גם לשם כך קיימת מדינתנו. בגודלה, באוצי רותיה החומריים, מדינה זעירה היא. בשיוערי קומתה, במישקלה המוסרי, יכולה היא להיות מעצמה עולמית.

כי אז ייאמר שוב: כי מצוין תצא תורה, וי דבר אלהים חיים מירושלים.

נאום זה נישא השבוע מעל דוכן הכנסת במסגרת הדיון על סויר שריהחוק בדרום-מזרח אסיה.

לאום, ממערב לפיליפינים, מצפון לתאילנד, מדרום ליפאן.

זה קורה בארץ ששמה מרעיד ברגע זה את מיתרי ליבו של כל שוחרר-שנים, כל אדם שני צוץ אנושי בלבו: ויאט-נאם.

האפשר להירדם בלילה, בלי לחשוב על ויאט-נאם? להתעורר בבוקר, מבלי לחשוב על ויאט-נאם? לאכול, לשתות, בלי לחשוב על ויאט-נאם?

לכל זה לא היה זכר של ממש בנאומי של שריהחוק, וכנראה גם לא בסוירו. הוא טס סביב המדורה הנוערת, והוא דיבר סביבה כסקירתו. בעדינות אלגנטית, בכמה מילים מצוחצחות, הוא הזכיר אותה ארץ-פאסאן, אגב אורחא.

האם לא ציפו הכל — בפנוטיפה ובראנגון, אפילו בבאנקוק ובמאנילה — כי שריהחוק של מדינה, המפמלת את שיא-הסבל של המאה, יזעק מכל במה, ירעיד את מצפון האנושות, יקרא להפסקה מיידית של הפצצות-הזועות, להפסקת כל התערבות זרה, להחזרת זכותו של עם ויאט-נאם לחיים, לקביעת גורלו של עצמו? האפשר להיות ניטראליים, המותר לנו להי-